

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביצירא זיע"א

גליון י"ג - פרשת צו תשפ"ד

שלימות, שעל ידי הטהרה נעשה האדם שלם, ופגמיו מתוקנים. נמצא שכל סדרי המשניות רמוזים בפסוק שלפנינו, אחרי שרמזו בתולדות התורה שבכתב, ללמד, שהתורה שבעל פה תלויה ומחוברת לתורה שבכתב.

יום חמישי

שלושה חלקים לתשובה שלימה

מעלה גדולה יש לעם ישראל, שכל אחד ואחד יכול לשוב בתשובה על החטאים שלו, ולתקן את מה שפגם במעשיו. אבל לתשובה יש תנאים: היא צריכה להיות עם הבנה בלב שדרך החטא היא מקולקלת, וכמה רע ומר למי שעווב את דרך ה'. צריך להתודות, להתחרט, ולקבל על העתיד.

בספר 'פיתוחי חותם' מביא רבינו 'אביר יעקב' את שלושת הדברים המועילים ביותר לתשובה שלימה: 'צום' 'קול' ו'ממון'. 'צום' זה התענית. 'קול' הכוונה לקול של תורה ותפילה, ו'ממון' זו הצדקה.

מוסיף רבינו דבר פלא, ששלושת המילים הללו, 'צום' 'קול' ו'ממון', הן במנין גימטריא שווה זו לזו. שלושתן עולות בגימטריא 136. והרמז בדבר זה, ללמד אותנו שכל אחד מהדברים הללו מועיל ומכפר בפני עצמו, והם שקולים זה כמו זה.

רבינו מוסיף ורומז, שצירוף של שלושת המילים 'צום קול וממון' עולה בגימטריא 408, כמנין התיבה 'זאת'. ויתכן שזוהי רמז דוד המלך בתהלים (ק"ט) 'זאת נחמתי בעיני', לומר, 'זאת', הדינה שלושת הדברים הללו, צום קול וממון, 'נחמתי בעיני', הן הנחמה והכפרה על עניית מעשיו ועל חטאיו.

גם בפרשה שלנו מרמז מרן 'אביר יעקב' את הענין הזה: 'צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת, ראשי התיבות שלהם [צ'אאוולז] עולים כמנין תיבת 'צום' (עם הכולל 137).

וראשי התיבות של המשך הפסוק 'מוקדה על המזבח כל' גם הם בגימטריא 136, כמנין תיבת 'ממון'. והדבר השלישי 'קול', שזה התורה, נרמז בפסוק 'זאת תורה העולה', שלימדו התורה עולה על כל המעלות, וראוי להשתדל ולהקפיד על זה מאד, כאשר באים לעשות תשובה שלימה.

יום שישי

הבגד של הנשמה

בכל דור ודור העמיד הקב"ה צדיקים, כדי שיפעלו להשיב את לב העם אל אביהם שבשמים.

'עטרת ראשינו' מרן רבי דוד אביצירא זיע"א, נכדו של מרן 'אביר יעקב' דורש בענין זה מאמר נפלא, בספרו 'פתח האוהל'. במאמר זה הוא מציין מי הוא הצדיק הראוי לעסוק במלאכת הקודש הזו, ולקרב את לבם של ישראל לאביהם שבשמים. ומבאר שרק מי שנהנה בעצמו בקדושה ובטהרה, והוא צדיק גמור, הוא ראוי וזכאי לקרב את הרחוקים.

צדיק כזה נקרא 'כהן גדול' בדורו, כי כשם שבזמן הבית היה הכהן מקריב את הקרבנות לכפר על בני דורו ולסיעה להם לשוב בתשובה, כך גם בזמן הזה, אחרי החורבן, צדיקי הדורות הם 'הכהנים', כי הם מורים את דרך התשובה לתלמידיהם, ומלמדים אותם את התיקון לחטאים שלהם.

מוסיף 'עטרת ראשו', שכידוע בכה קיום המצוות זוכה אדם לבגד רוחני טהור, שהוא נהיה מלבוש לנשמה שלו בעולם העליון. כלומר, מלבד השכר שיש לצדיקים בעצם קיום המצוות, הם גם זוכים שיעשה להם מלבוש מכל מעשיהם הטובים, ובו תתלבש נשמתם לעתיד לבוא, כאשר ייצאו מהעולם הזה.

הבגד הזה נקרא 'חלוקת דרבנו', ומקורו מהפסוק בקהלת (ט ח) 'כלכל עת יהיו בגדיך לבנים', וכידוע, מיעוט רבים הם שנים, וממילא כאשר נאמר 'בגדיך', הכוונה לשני בגדים, אחד עבור גן עדן התחתון, ואחד עבור גן עדן העליון.

על זה מרמז הפסוק בפרשה שלנו: 'ולבש הכהן מזו בד ומכנסי בד' לבש על בשרו' - שני בגדים מוזכרים כאן, 'מזו בד' ומכנסי בד', אחד עבור גן עדן התחתון ואחד כנגד גן עדן העליון.

את שני הבגדים הללו שומר ה'כהן הגדול', היינו הצדיק שבדור, אצלו למשמרת, עד שיוכר תלמידיו החוזרים בתשובה בגללו, לכות גם הם בעצמם להיות לבושים לנשמה.

היא התורה המעולה והמשובחת ביותר, והיא מסוגלת לקרב את הגאולה.

יום שלישי

תענית וצדקה - מסוגלים לתשובה

אחת הדרכים להגביר את כח הנשמה על כוחו של הגוף, היא על ידי מיעוט אכילה ושתייה, כי כך מחליש את ההלק החומרי שבגופו, ומאיר את נשמתו.

זו גם הסיבה שאחת מדרכי התשובה היא באמצעות צום ותענית, כי על ידי שמחליש את החומריות שבו, ומגביר את כח הנשמה, הוא מתקן את החטא שפגם בנשמה.

אבל התענית לכשעצמה לא מספיקה, אלא יש גם צורך לאדם לנהוג בה כמה הנגועות, ולעורר את עצמו, כדי שהתענית תתקבל ותתקן את הנשמה.

וכיצד ינהג?

מרן 'אביר יעקב' מסביר זאת בספרו 'פיתוחי חותם', על פי רמזים בפרשה, בפסוקי הקרבנות. הכתוב מרמז שאדם שמתענה, זו נחשבת לו כאילו הקריב קרבן. כי כמו שבקרבן מקריבים לפני ה' את החלב והדם של הבחמה, כך גם בעת תענית, אדם מקריב וממנע את חלבו ודמו, וכיכול מקריב אותם לפני ה'.

וזה הרמז בפסוקים:

'המקריב את זבחו שלמי לה' - המילה 'את' היא ראשי תיבות של 'אף תענית', כלומר, גם התענית היא כמו קרבן, וכמו שהקרבן מכפר, כך גם התענית מכפרת.

'ידיו תביאנו את אישי ה' - המתענה צריך להתנהג כאילו הוא קרבן, ויעשה שני דברים כדי להידמות לקרבן: 'את החלב על החזה יביאנו', יביא גם את החלב וגם את החזה, 'החלב' זה התענית במיעוט אכילה, ו'רוחו' זה הצדקה, כי 'רוחו' בגימטריא 'זו', וכמו שאמר חז"ל במדרש תנחומא (מטות ה): "למה נקרא שם 'זוים', שהם זוים מזה ונותנים לזה".

וזהו רמז על המעות הניתנות לצדקה, כי הצדקה היא חלק מאד יעיקרי וחשוב יחד עם התענית.

יום רביעי

תורה שבכתב ותורה שבעל פה

ללא התורה שבעל פה לא יכולים להבין את התורה שבכתב כראוי, ובלי התורה שבכתב אין קיום לכל הדרשות והפסולים של התורה שבעל פה.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'מחשף הלבן' מרחיב בענין זה, ואומר שניתן לראות שכמעט בכל אחת מהמשניות דורשת הגמרא ומחפשת את המקור לדני המשנה, כי התורה שבכתב היא המקור של כל התורה שבעל פה.

וכן מפרש את האמור בפרשה 'זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים בדרך דרוש:

'זאת התורה' - זו היא התורה שבכתב, שהיא המקור והיסוד לכל התורה שבעל פה, שנאמרה אחריה.

והפסוק ממשיך ומפרט את חלקי התורה שבעל פה:

'עולה' - כנגד סדר זרעים, בו הובאו הלכות תרומות ומעשרות, לה, ביכורים וכדו', שכולן 'עולים' למעלה, לפני ה', מאת בני ישראל, כמו העולה שהיא עולה לגבוה.

'מנחה' - זהו רמז לסדר מועד, כי 'מנחה' מלשון 'מנוחה', וזו מהות המועדים, שהרי השבתות והימים טובים ניתנו לישראל למנוחה ולשמחה.

'וסאת' - זה מרמז לסדר נשים, מלשון הפסוק (בראשית ד ז) 'לפתח חטאת רוביך', הוא היצר הרע המנסה כל הזמן להכשיל את היהודי, ושורש החטא בעולם הוא ממעשיה של חוה, שהיתה אם כל חי ושורש לכל הנשים.

'אשם' - כנגד סדר נזיקין, על דרך הכתוב (במדבר ה ז) 'והשיב את אשמו בראשו', שהוא עוסק בגזל הגר, וכן כל חיוב של אדם נקרא 'אשם', וזה מתאים מאד לסדר נזיקין, שהוא עוסק בחיובי האדם לחברו, כתוצאה מנקש עשה או מענייני משא ומתן וכדו'.

'מילואים' - זהו שם כולל לכל הקרבנות, ולכן זה ירמז על סדר קדשים, שכולו עוסק במעשי הקרבנות.

'זבח השלמים' - כנגד סדר טהרות, כי 'שלמים' הוא מלשון

יום ראשון

קריאת שמע שעל המיטה - נגד המוזיקים

יש חובה גדולה לכל יהודי לקרוא קריאת שמע בלילה, לפני שעולה על מיטתו לישון - "קריאת שמע שעל המיטה".

בספרים הקדמונים ביארו שבקריאה זו יש כח גדול לבטל את המוזיקים והמקטרגים, אך בתנאי שיקדים לפני כן להתודות ולעשות תשובה על מעשיו במשך היום, וכך בזמן השינה תעלה נשמתו נקייה למרום, ותמסור דין וחשבון על מעשיו.

את אופן קריאת שמע שעל המיטה מבאר מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', שהיא צריכה להיות ככוונה גדולה, באימה וביראה, ויטון בה הקורא כאילו הוא מוסר את נפשו על קידוש השם.

דבר זה נרמז בפסוקי הפרשה:

'זאת תורת העולה' - מה יעשה אדם לצורך נשמתו, כאשר היא עולה בכל לילה למעלה, לשמי מרום?

'היא העולה על מוקדה על המזבח' - יקרא קריאת שמע באופן כזה שהוא מכין במחשבתו ובדעתו להיות מוכן למסור את הנפש למען קידוש השם.

ומוסיף הפסוק ומסיים: 'זאת המזבח וטוקד בו' - ובא רמז בזה, שאדם צריך לגשת למצוה זו, לקריאת שמע שעל המיטה, מתוך דאגה ורצון עז להשיג נקיות וטהרה לפני השינה, לפני שנשמתו עולה לתת דין וחשבון, ודאגה זו תהיה בוערת בקרבן תמיד, כמו האש שעל המזבח.

יום שני

חצות הלילה, זמן נשגב ומסוגל לגאולה

אמרו חז"ל, שמים שחרב בית המקדש, השכינה בגלות יחד עם בני ישראל, ואין לנו אפשרות לשער גדול צערה של השכינה, כשהיא מצטערת בצער של בניה.

הקב"ה כביכול מצטער ובוכה על הגלות של הבנים שלו, ומצפה שהם ישובו בתשובה שלימה כדי שיהיו ראויים להיגאל, ויבנה להם את בית המקדש השלישי.

רבותינו המקובלים האריכו לפרט מתי הבכיה הזו, ומתי הזמן המתאים ביותר לתשובה ולצפיה לגאולה. הם כתבו שדוקא בחצות הלילה, זה הזמן המתאים לקום, להתארגן ולבכות על חורבן הבית, להתבונן בגלות המרה הפוקדת אותנו, ולהתעורר לתשובה ולקרב את הגאולה.

הזמן הזה הוא הזמן של 'תיקון חצות', המסוגל להחיש את הגאולה לישראל.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מוסיף בענין זה דברים מבהילים, וכך הוא כותב:

בכל לילה, בחצות הלילה, הקב"ה שואג בקול מר על החורבן, ועל גלות השכינה שלו. לאחר מכן, דרכו להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן.

וממש בזמן הזה, קמים הצדיקים בעולם הזה, לבכות לפני הקב"ה על הגלות והחורבן.

כותב האביר יעקב, שכשם שבזמן הבכי בחצות הלילה, יש תיקון גדול בשכינה הקדושה, כך גם בהמשך עבודתם של הצדיקים, בעסק התורה בהתמדה בלילה, יכולים לתקן את השכינה ולקרב את הגאולה, כי כאשר השכינה הקדושה רואה את בניה קמים להשתתף איתה בצערה, ואחר כך מתייגעים ועוסקים בתורה עד הבוקר, היא מתנחמת מצערה, ושמחה בסיוע שהיא מקבלת מהם.

זה לא דבר קל לקום בחצות הלילה, ואדם צריך להתאמן בכח גדול כדי לקום משנתו באמצע הלילה, אך צריך לזכור ולדעת שיש לזה מתן שכרו בצידו, ואם יתמיד בכך, יזכה לברכת ה' בכל מעשיו.

והענין הנשגב הזה נרמז בפסוקי הפרשה:

'זאת תורת העולה' - היא התורה המעולה והמשובחת.

ומתי היא המשובחת מכולן?

'היא העולה על מוקדה על הלילה' - זו התורה שנלמדת מחצות הלילה, במשך כל שעות החצי השני של הלילה. כי כידוע, החצי הראשון של הלילה נקרא 'לילה', ואילו החצי השני נקרא 'לילה'. ולכן אמרה התורה, התורה שנלמדת בלילה, בחצי השני של הלילה,

